

Správa zo zahraničnej pracovnej cesty

1. Krajina: Kórejská republika

2. Miesto pobytu: Changwon

3. Účastník cesty: RNDr. Ján Kadlečík, odbor medzinárodných dohovorov ŠOP SR
Ing. Ivan Koubek, riaditeľ sekcie medzinárodnej spolupráce a EÚ ŠOP SR
Ing. Dušan Valachovič, riaditeľ Správy CHKO Záhorie

4. Navštívené organizácie a inštitúcie: Informačné stredisko mokradí Upo

5. Dátum pobytu: 27.10.-5.11.2008

6. Hlavné témy rokovaní počas pobytu:

Jednanie o spolupráci s fínskou ochranou prírody, účasť na 10. zasadnutí konferencie zmluvných strán Ramsarského dohovoru, študijná cesta v chránených územiach Južnej Kórey.

7. Priebeh pobytu:

27.10.2008

Prilet do Soulu, presun do Changwonu;

10. zasadnutie konferencie zmluvných strán Ramsarského dohovoru

- Registrácia;

Koordinačné zasadnutie krajín Európskej únie.

28.10.2008

Regionálne zasadnutie európskeho regiónu;

Otvárací ceremoniál za účasti prezidenta Kórejskej republiky a uvítacie prejavy zástupcov najvýznamnejších medzinárodných inštitúcií, vrátane Generálneho tajomníka OSN Pan Ki-muna;

- Odovzdanie Ramsarskej ceny za ochranu mokradí 2008 (Dr. S. Choowaew – Thajsko v kategórii výchova a vzdelávanie; D. Landenbergue – WWF International v kategórii manažment; D. Pritchard – V. Británia v kategórii veda) a Uznania výnimočnosti (Dr. Jan Květ, ČR za celoživotnú prácu pre ochranu mokradí).

29.10.2008

Koordinačné zasadnutie krajín EÚ

Plenárne zasadnutie

- Schválenie programu a rokovacieho poriadku

- Voľba prezidenta konferencie a viceprezidentov

- Ustanovenie komisie pre overenie poverovacích listín delegátov

- Schválenie zoznamu pozorovateľov

- Správa predsedu Stáleho výboru

- Správa o Svetovej konferencii mimovládnych organizácií

- Správa predsedu Vedeckého a odborného hodnotiaceho panela (STRP)

- Správa Generálneho tajomníka a prehľad o implementácii dohovoru na celosvetovej úrovni

- Otázky vyplývajúce z rezolúcií a odporúčaní predchádzajúcich zasadnutí konferencie zmluvných strán;

Prezentácia o ochrane mokradí a ich trvalo udržateľnom využívaní v Kórejskej republike.

30.10.2008

Koordinačné zasadnutie krajín EÚ

Plenárne zasadnutie

- Návrh Strategického plánu dohovoru na roky 2009-2014: úvod a prvá všeobecná rozprava

- Finančná správa predsedu Podskupiny pre financie Stáleho výboru a návrh rozpočtu na roky 2009-2011
 - Posúdenie navrhovaných rezolúcií predložených zmluvnými stranami a Stálym výborom;
- Regionálne zasadnutie Európskeho regiónu k príprave nasledujúcich zasadnutí

31.10.2008

Koordinačné zasadnutie krajín EÚ

Prezentácia: Vzťah ľudského zdravia a mokradí – otázky zdravých mokradí a zdravých ľudí v budúcnosti;

Plenárne zasadnutie (pokračovanie z predchádzajúceho dňa);

Neformálne konzultácie krajín EÚ k navrhovanej rezolúcii o regionálnych iniciatívach;

Podujatie Wildfowl and Wetlands Trust o Wetland Link International.

1.11.2008

Koordinačné zasadnutie krajín EÚ

Plenárne zasadnutie (pokračovanie z predchádzajúceho dňa);

Podujatie Rady Ramsarského dohovoru pre budovanie kapacít o rámci pre budovanie kapacít pre mokrade;

Regionálne zasadnutie Európskeho regiónu.

2.11.2008

Exkurzia pre účastníkov organizovaná Kórejskou republikou – navštívený NP Gayasan, budhistický kláštor a mokrade Upo s informačným strediskom a sprievodnými podujatiami.

3.11.2008

Koordinačné zasadnutie krajín EÚ

Plenárne zasadnutie

- Správa Akreditačnej komisie

- Správa o diskusiách, záveroch a odporúčaníach z rokovaní;

Prezentácia: Klimatické zmeny, voda a mokrade – spravovanie pre zmenu.

Zasadnutie neformálnej skupiny k navrhovaným úpravám rezolúcie o regionálnych iniciatívach.

Prezentácia o zasadnutí Svetového fóra o vode (World Water Forum) v Istanbule v Turecku v marci 2009;

Prezentácia: Integrovaný manažment vôd – perspektívy a výzvy v ďalšej dekáde.

4.11.2008

Podujatie WWF o nástroji na sledovanie efektívnosti manažmentu mokradí a uvedenie Sprievodcu manažmentom mokradí;

Plenárne zasadnutie

- Prijatie rezolúcií konferencie

- Voľba krajín pre Stály výbor

- Dátum a miesto konania ďalšieho riadneho zasadnutia konferencie zmluvných strán

- Ďalšie otázky

- Schválenie správy z 10. zasadnutia konferencie zmluvných strán

- Ukončenie zasadnutia

8. Materiály zo ZPC a miesto ich uloženia:

Dokumenty z rokovaní, propagačné a informačné materiály a publikácie od zúčastnených krajín a organizácií sú uložené na ŠOP SR v Banskej Bystrici.

9. Prínos ZPC:

Účasť slovenskej delegácie na COP10 Ramsarského dohovoru, zloženej zo zástupcov ŠOP SR a veľvyslanca SR v Kórejskej republike Pavla Hrma, bola umožnená vďaka úsiliu odboru ochrany prírody MŽP SR a účastníkov cesty a získania mimorozpočtových zdrojov a bola tým zabezpečená kontinuita účasti na všetkých doterajších zasadnutiach od členstva samostatnej SR v Ramsarskom dohovore. Na COP10 sa zúčastnilo 165 krajín (100 členských krajín dohovoru s právoplatným poverením) a niekoľko desiatok pozorovateľov z medzivládnych organizácií, vládnych agentúr,

medzinárodných organizácií, národných mimovládnych organizácií, podnikateľského sektora a experti (celkom vyše 2000 účastníkov). Slovenská delegácia sa zúčastňovala na všetkých koordinačných zasadnutiach krajín Európskej únie, zvolávaných od prvého dňa konferencie predsedajúcou krajinou EÚ Francúzskom, bola zapojená do pracovnej skupiny pre rezolúciu č. 6 o regionálnych iniciatívach a aktívne sa zúčastňovala na rokovaníach a diskusiách k tejto rezolúcii.

Zasadnutie konferencie, ktoré sa nieslo pod heslom „Zdravé mokrade, zdraví ľudia“ schválilo celkom 33 rezolúcií, odsúhlasilo rozpočet dohovoru na roky 2009-2012 a Strategický plán na roky 2009-2014 (rezolúcia č. 1). Pri diskusií o rozpočte nebol schválený výraznejší nárast rozpočtu (len 4% ročný nárast zohľadňujúci infláciu), ale bolo dohodnuté vytvorenie nového postu na sekretariáte dohovoru pre koordináciu partnerstiev. Výška podpory pre regionálne iniciatívy tak zostáva rovnaká ako v predchádzajúcom období (179.190 CHF) a nebude postačovať pre všetky navrhované iniciatívy, pre činnosť ktorých budú dôležité dobrovoľné príspevky. Rezolúcia o finančných a rozpočtových záležitostiach (č. 2) tiež vyzýva členské krajiny na poskytovanie dobrovoľných príspevkov. Členský príspevok SR do rozpočtu dohovoru na rok 2009 bude vo výške 2.694 CHF. Nebola schválená navrhovaná rezolúcia č. 3, podľa ktorej sa mal rozšíriť cyklus zasadnutí konferencie zmluvných strán z 3 na 4 roky, ale bola daná možnosť členským štátom organizovať zasadnutia Stáleho výboru vo svojej krajine. Gruzínsko pozvalo Stály výbor uskutočniť najbližšie zasadnutie v Batumi v Gruzínsku. Nebola dohodnutá inštitucionálna reforma Ramsarského dohovoru a zmena právneho statusu sekretariátu (rez. č. 5), táto otázka bola ponechaná na ďalšie rozpracovanie pracovnou skupinou so zastúpením všetkých regiónov a predpokladá sa rozhodnutie v tejto veci na COP 11 pri zvažovaní alternatív (súčasné usporiadanie pod IUCN, nezávislá inštitúcia alebo integrácia pod OSN a spravovanie UNEP). Schválené bolo upravené znenie rezolúcie (č. 6) a operatívneho usmernenia pre regionálne iniciatívy, z čoho vyplýva potreba opätovného vypracovania návrhu na uznanie Karpatskej iniciatívy pre mokrade ako ramsarskej regionálnej iniciatívy Stálym výborom dohovoru na jeho najbližšom zasadnutí. Rezolúcia č. 7 o optimalizovaní Ramsarského fondu malých grantov počas obdobia rokov 2009-2012 vyzýva na poskytovanie viac dobrovoľných príspevkov od rozvinutých krajín alebo na priame financovanie vybraných projektov z portfólia, ktoré nemohli byť podporené z fondu pre nedostatok prostriedkov. Kórea pri tejto príležitosti ohlásila svoj príspevok vo výške 100.000 USD a vytvorenie fondu na kompenzáciu zaťaženia prostredia z titulu účasti na konferencii, z ktorého bude financovaný manažment mokradí v rozvojových krajinách. Počas otváracieho ceremoniálu bolo tiež podpísané ustanovenie Fondu Danone-Evian pre prírodu na podporu manažmentu vodných zdrojov, sekvestráciu uhlíka a ochranu ekosystémov. Rezolúcia č. 13 o stave lokalít v ramsarskom Zozname mokradí medzinárodného významu o.i. podporila vytvorenie Medzinárodnej ceny za obnovu mokradí a vyzvala na aktualizáciu ramsarských informačných formulárov, máp a bezprostredné informovanie Sekretariátu o prebiehajúcich alebo možných zmenách v ekologickom charaktere zapísaných mokradí (žiaduce je napr. doplnenie slovenskej časti trilaterálnej ramsarskej lokality Nivy na sútoku Moravy, Dyje a Dunaja, tak ako je to v prípade Rakúska a ČR, ako aj ďalších ohrozených lokalít). Rezolúcia č. 21 o usmernení k reagovaniu na pokračujúce šírenie vysoko patogénnej vtácej chrípky H5N1 o.i. požaduje monitoring voľne žijúcich vtákov, zapojenie ornitológov do národných koncepcií a stratégií a rozhodovacích procesov, vytvorenie potrebných kapacít. Rezolúcia č. 22 o presadzovaní medzinárodnej spolupráce pri ochrane migračných ciest vodných vtákov požaduje participáciu a podporu príslušných medzinárodných plánov a programov pre ochranu migrujúcich vodných vtákov a ich biotopov, prihlasovanie všetkých medzinárodne významných mokradí ako ramsarských lokalít; prílohou je Edinburská deklarácia z medzinárodnej konferencie o vodných vtákoch a ich ochrane z apríla 2004 a závery z medzinárodného sympózia o východoázijských pobrežných mokradiach z októbra 2008 v Changwone. Dlhá a ťažká diskusia prebiehala k rezolúcii č. 24 o klimatických zmenách a mokradiach, najmä o úlohe mokradí pri zmierňovaní klimatických zmien a o znižovaní emisií z odlesňovania v rozvojových krajinách; schválený text rezolúcie viac korešponduje s formuláciami prijatými Medzivládny panelom o klimatických zmenách a expertnej skupiny Dohovoru o biodiverzite a obsahuje viaceré dôležité opatrenia, ktoré je potrebné v tejto súvislosti realizovať, vrátane ochrany rašelinísk. Podobná diskusia prebiehala k rezolúcii č. 25 o mokradiach a biopalivách v súvislosti s premenou prírodných mokradí na plantáže. Rezolúcia č. 29 o ujasnení funkcií agentúr a súvisiacich orgánov realizujúcich dohovor na národnej úrovni zdôrazňuje o.i. potrebu posilňovania kapacít pre implementáciu dohovoru. Deklarácia z Changwonu o ľudskej prosperite a mokradiach bola prijatá ako rezolúcia č. 32, ktorej text by ma byť

daný do pozornosti štátnikom, parlamentom, súkromnému sektoru a občianskej spoločnosti a viesť k reagovaniu na výzvy na činnosť v prospech mokradí.

Ďalšie schválené rezolúcie: č. 4 o ustanovení prechodného výboru manažmentovej pracovnej skupiny; č. 8 o Programe dohovoru pre komunikáciu, výchovu, participáciu a osvetu (CEPA) na roky 2009-2014; č. 9 o spresnení spôsobu fungovania Vedeckého a odborného hodnotiaceho panela (STRP); č. 10 o budúcej implementácii vedeckých a odborných aspektov dohovoru určujúca priority na roky 2009-2012; č. 11 o partnerstvách a synergii s multilaterálnymi environmentálnymi dohovormi a inými inštitúciami; č. 12 o princípoch pre partnerstvá medzi Ramsarským dohovorem a podnikateľským sektorom; č. 14 o aktualizovanom a spresnenom usmernení pre poskytovanie dát a informácií; č. 15 o opise ekologického charakteru mokradí a potrebe dát a formátov pre inventarizáciu; č. 16 o rámci pre proces zisťovania, oznamovania a reagovania na zmenu v ekologickom charaktere mokradí; č. 17 o aktualizovanom vedeckom a odbornom usmernení pre hodnotenie vplyvov na životné prostredie a strategické hodnotenie vplyvov na životné prostredie; č. 18 o využití možností na reakciu z Miléniového hodnotenia ekosystémov (Millenium Ecosystem Assessment) v rámci Ramsarskej príručky pre múdre využívanie mokradí; č. 19 o konsolidovanom vedeckom a odbornom usmernení k mokradiam a manažmentu riečnych povodí; č. 20 o vedeckom a odbornom usmernení k biogeografickej regionalizácii pri aplikovaní Strategického rámca pre Zoznam mokradí medzinárodného významu; č. 23 o mokradiach a ľudskom zdraví a prosperite; č. 26 o mokradiach a ťažobnom priemysle; č. 27 o mokradiach a urbanizácii; č. 28 o mokradiach a znižovaní chudoby; č. 30 o malých ostrovných štátoch a Ramsarskom dohovore; č. 31 o podpore biodiverzity v ryžových poliach ako mokrad'ových systémoch; č. 33 – poďakovanie host'ujúcej krajine, Kórejskej republike.

Do Stáleho výboru boli na ďalšie funkčné obdobie do r. 2012 zvolené Nigéria, Kamerun, Tanzánia, Maurícius a Tunisko za Africký región; Čína, Libanon a Thajsko za Áziu; Chorvátsko, ČR, Fínsko a Gruzínsko za Európu; Jamajka, Panama a Paraguaj za Neotropický región; Mexiko za Severnú Ameriku a Marshallove ostrovy za Oceániu. Predsedom Stáleho výboru bude zástupca Kórey, zastupujúcimi predsedami budú Tanzánia a Paraguaj. Ďalšie, 11. zasadnutie konferencie zmluvných strán dohovoru sa uskutoční v prvej polovici roku 2012 v Rumunsku, Uruguaj prejavil záujem o usporiadanie nasledujúceho 12. zasadnutia. Arabské krajiny vyjadrili záujem o vytvorenie pracovnej skupiny na zabezpečenie schválenia arabčiny ako ďalšieho oficiálneho jazyka dohovoru. Kórejská Ramsarská sieť mimovládnych organizácií navrhla vytvorenie celosvetovej siete o mokradiach ako komunikačného nástroja a medzinárodnej platformy. Niektoré krajiny ohlásili poskytnutie dobrovoľných finančných príspevkov na projekty a do Ramsarského fondu malých grantov (napr. V. Británia, Maďarsko).

Neformálne konzultácie a diskusie prebiehali najmä s delegáciami z karpatských krajín (ČR, Maďarsko, Poľsko, Rumunsko, Ukrajina) o ďalšej cezhraničnej spolupráci. Slovenská delegácia tiež prispela k výstavke detských prác o ochrane mokradí prezentáciou dvoch diel, ktoré boli umiestnené do expozície vo výstavných priestoroch konferenčného centra.

Dosiaľ najväčšie zasadnutie konferencie strán bolo výborne organizačne zvládnuté a so sprievodnými podujatiami výrazne prispelo k zviditeľneniu Ramsarského dohovoru a ochrany mokradí s významnou podporou tlačových a elektronických médií.

10. Úlohy vyplývajúce zo zahraničnej pracovnej cesty:

- Spracovať informáciu o priebehu a výsledkoch COP10 Ramsarského dohovoru na rokovanie vlády SR.
Z: ŠOP SR, MŽP SR T: 5.1.2009
- Rozpracovať závery a rezolúcie zasadnutia do plánu hlavných úloh MŽP SR a jeho odborných organizácií.
Z: MŽP SR, ŠOP SR T: 12.12.2009
- Vytvoriť Stredisko pre mokrade pre koordináciu zlepšenia implementácie Ramsarského dohovoru na národnej úrovni a na úrovni Karpatskej iniciatívy pre mokrade, vrátane realizácie Programu komunikácie, výchovy, participácie a osvetu.
Z: MŽP SR, ŠOP SR

- V rámci Slovenského ramsarského výboru vytvoriť kvalifikovaný tím odborníkov a poradcov na hodnotenie a realizáciu jednotlivých rezolúcií a metodických materiálov Ramsarského dohovoru a ich aplikáciu v praxi a zlepšiť kapacity v rámci ŠOP SR.
Z: MŽP SR, ŠOP SR
- Prepracovať návrh na uznanie Karpatskej iniciatívy pre mokrade ako ramsarskej regionálnej iniciatívy v zmysle nového usmernenia a vypracovať plán činnosti a rozpočtu na rok 2009 a predložiť Sekretariátu/Stálemu výboru podľa požadovaných termínov.
Z: ŠOP SR, MŽP SR
- Zabezpečiť dobrovoľný príspevok SR na činnosť Ramsarského dohovoru, najmä na rozvoj Karpatskej iniciatívy pre mokrade vo výške porovnateľnej s príspevkami ďalších karpatských krajín (najmenej 3.000 EUR ročne) prostredníctvom MŽP SR.
Z: MŽP SR
- Navrhnuť na prvé rokovanie Slovenského ramsarského výboru v roku 2009 zaradenie najohrozenejších ramsarských lokalít do Montreux Record (najmä Šúr, Dunajské luhy, Alúvium Moravy, Latorica).
Z: ŠOP SR, MŽP SR
- Sprístupniť informácie o COP10 a Deklarácii z Changwonu verejnosti a inštitúciám prostredníctvom článkov a médiách.
Z: ŠOP SR, MŽP SR

Správu vypracoval: RNDr. Ján Kadlečík

Rozdeľovník: MŽP SR, sekcia ochrany prírody a krajiny
MŽP SR, odb. ochrany prírody a starostlivosti o krajinu
ŠOP SR B. Bystrica
SRV